

לפני 25 שנה

ההובא השבוע לפני 25 שנים, היו תמונת הוריו של הנשיא, צבי (90) ורבורה שימשו, שנכתו ככנס. "הקרה מיוחדת" שערבו כתבי, "העולם הזה", עסקה באיירוריות של ענף בתי הקולנוע בישראל. כשער האחורי של הגליון, במדור "סיפור החדש" ראה אור סיפורו של ז. בורק, "עניין מספרי".

בשער הגליון: רכיחובל אדן גרין.

בגליון, "העולם הזה" שראה אור לפני 25 שנים בדיוק, תחת הכותרת "אני רכיחובל", הובא סיפורו של אדן גרין, רכיחובל היפאי צעיר בן 24, שספג מושמרה החופים האמריקאי ומפוסו דלקו אחר אוניותו, א/ק, "אכרסה גרין". בגלילה הפך הצעיר החיפאי מרכזה של סנסציה עולמית, כאשר הפלית בלא רשות ממל ניויורק אחרי שהסתבר לו כי אביו נאלץ למכור את אינתינו לחברת-השיט "סהם" (צ"מ). מלכיים שלה אדן גרין מוכר לדוד כן-גוריון, וכן הודעה שימכיע את אוניותו בלבדים או יהפכנה ל"אלטלנה" שנייה, אם לא ימנה זה את אביו כשריחובל.

במדור "במדינה" סוקר טכס השבעתו של יצחק כן-צבי כנשיאה השני של מדינת ישראל. בין תצלומי הנוכחים בכנס,

העולם הזה 790
תאריך: 18.12.52

בן-גוריון אסר למנות את יצחק רפאל כשר בממשלתו

מכות בין אנשים ב"נסית" * הלשון האנגלית של אמיל חביבי

לא-אמנים, שניסו לזהות את אלה שניראו להם כבני-אלמוות. לפתע פרצה מהומה. חצקל, בעל הקפה, גיראה מהר להפריד בין שני גברים מבוגרים שהתקוטטו ביניהם. הסקרנים לא איחרו לזהות את הניצים: התוקף, קציר קומה וארוך-שיער, היה הצייר יחזקאל שטרייכמן. הנתקף — עורך הירחון האמרי נותי-ספרותי גיז, גבריאל טלפיר, בעל גוף מוצק. טלפיר היטיב להתגונן, והנחית לשטרייכמן מכה עצומה אחת בעינו קודם שהספיק חצקל להגיעו.

ציירים אחרים, חבריו של שטרייכמן, שהיו במקום המעשה, החליטו מייד כי צדק הצייר בהכותו את המבקר. טלפיר כתב עליו ביקורת רעה, קבעו, והעלו זכר מיקרה דומה שבו חילק צייר אחר, יצחק פרנקל, מכות נמרצות למבקר-האמרי נות ד"ר חיים גמזו, איש הארץ, בעל המרה השחורה.

אולם היתה גם גירסה אחרת לעניין. הכל החל כאשר שטרייכמן ביקש מאת עורך גיז להחזיר לו תמונות שהושאלו לו. העורך ביקש מאת הצייר לגשת למערכת ולקבלן. כאן התרחח האמן והפעיל את אגרופיו, לעליצותם הרבה של כל הסקרנים שבאו לנסית לראות דבר מעניין ולא התאכזבו.

כאשר נשאל שטרייכמן לסיבת הקטטה, השיב: "איני אומר דבר. מדוע ששים הכל ללכלך את פניו של צייר והתיק בארץ? האם גם על ביאליק היו מתנפלים כן?"

ושמגיעים להם לפחות שלושה כיסאות ליד שולחן הממשלה. הלכו לבייג'י, ודרשו את הכיסא השלישי.

אולם הבל סבלנותו של ראשי-הממשלה כבר נמתח יתר על המידה. כשאירגן הפועל המזרחי קואליציה אנטי-מפא"ית בשם עת בחירתו של הנשיא, חיך בייג'י חיך רחב. אולם יודעי בייג'י ניחשו שזה חיך מתקשה לשבת בממשלה אחת עם אנשים המנהלים נגדו מלחמה בכנסת.

שמו של חבר הכנסת יצחק רפאל, לשעבר רפאל, פרץ את הסכר. רפאל הוא שם בשעתו בגלוי עליידי אנשי מפלגתו-שלו בעסקים שחורים, ולא גיראה כשר ביותר לאנשי מפא"י. בן-גוריון התרתח. 74 ידיום מורכזות. כמו בכל פעם שרוד בן-גוריון מתרתח, עמד חשבון קר

העם הממשלה

לא יחסים לילה אחד

"מה? צעק דויד בן-גוריון, תיק לי יצחק רפאל? לא תיק ולא רפאל!" היה זה הרגע האדתי שבו הוסף קש אחרון על גבו של הגמל, וגרם לשבירת עמודי-השדרה.

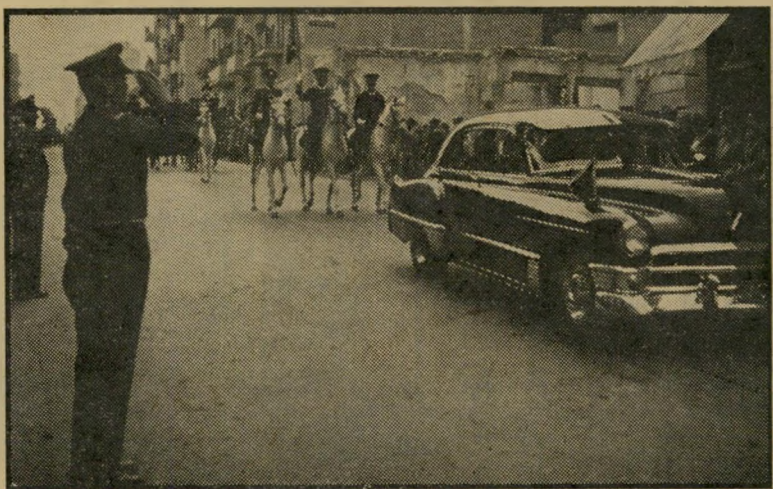
העניין התחיל כאשר שני חברי-הכנסת מטעם פועלי אגודת ישראל ביקשו להצטרף לממשלה (לפני שנכנעו לתכתיבי מורעצת גדולי התורה, וחזרו בהם מן החטא הנורא) והוצע להם תיק אחד בממשלה. אנשי הפועל המזרחי עשו חשבון מהיר, וגילו שיש להם שמונה חברים בכנסת

העם

כך השמן

נס לא קרה לנו, 79 שמן לא מצאנו...

השיר החלוצי היפה, שבא לבטא את רוחה של התנועה החלוצית ששוב לא רצתה לסמוך על ניסים אלא להשיג את תוצאותיה בכוח עצמה, התפרץ מאפלי פיות כמאות משקים. אולם בחנוכה תשי"ג נראה היה כי דרושים ניסים לא-מעטים לתנועה החלוצית. שניים מאירגונייה ה"עיקריים" — הקיבוץ המאוחד והקיבוץ הר"א רצי — חגגו את החג תחת עננים שחוריים של סכנת פילוג.

במכונית מן הכנסת

בקאדילאק המפואר, המכונית שבייג'י השאיל לרגל ההשבעה, הגיע הנשיא בן צבי אל בניין הכנסת, חזר ממנו כששוטרוי רוכבים אחריו לנשאים את נס הנשיא. בדרך התקלקלה המכונית המפוארת, והנשיא נאלץ לצעוד לילברד-דון ברגל למעוננו.

נשמות אדוקות יותר, ששמו את הדגש על טעונו צור ישותי המסורת, נאלצו גם הן להתפלל לנס אלוהי, כשהתברר להם כי דויד בן-גוריון משתדל להכניס את הציונים-הכלליים לקואליציה. להפוך את הדתיים לגלגל חמשי והקיבוץ הר"א הגלגל הרביעי באופוזיציה.

מי שלא היה זקוק, בינתיים, לשום נס, היה דויד בן-גוריון עצמו, יורש המכבי שעשה את שלומו עם התרבות היוונית. בחנוכה תשי"ג נראה שילטונו יציב יותר מאשר איפעם. הוא היה ראשי להדליק את נרות החנוכה שלו בשלוות-נפש גמור: רה: אפילו אם יהיה לו צורך בכך שמן, יוכל תמיד להזמינו בדואר-אוויר מארצות-הברית.

השבוע לפני 25 שנים נתן ראש הממשלה בן-גוריון הוראה למשה (מויט) פרלמן, ראש שירותי המודיעין, להקפיד ברדיו ובפירוטומים רישמיים על הכתיב היווני הנכון של מילים שחדרו לשפה העברית, כגון פיטיקה (ולא פיזיקה) מויטיקה (ולא מוזיקה).

אנשים

- סקרן שם ליבו השבוע לעובדה כי חברי-הכנסת שמואל מיקוננים ואמיל חביבי הקומניסטים, נוהגים לשוחח ביניהם בלשון האימפריאליסטים: אנגלית.
- בסיפורו של אונלד רובינסון, מאת האנשים החשובים בעולם, שיצא זה-עתה בהוצאה עממית בארצות-הברית, נכללים שני ישראלים: הירם יייצמן (הספר נדפס קודם מותו של הנשיא) ומרטין בובר, הפילוסוף הירושלמי. כן נכללים בספר שלושה ערבים: עבד אל-עזיז, מלך ערב הסעודית, עבד אל-רחמן עזאב, מוכיר-הלשעבר של הליגה הערבית וד"ר טהא חוסיין, המלומד והסופר המצרי הסומא.
- "המוזיגה... הטיפוסית של ראיית הדברים הגדולים, המכריעים בחיינו, עד קצה האופק ההיסטורי... כאילו עמד האיש על פיסגת ההר הנשיא בהרי ישראל; ויחד עם זה עיני הרנטגן החודרת אל כל פרט, אל כל שבריר של עובדה מוחשית או של רחש נפשי, והעיקר — ראיית החוס המקשר את ההיסטוריה הגדולה עם יום הקטנות על כל פרטי פרטיו..."
- מילים אלה לא הופיעו בעיתון מוסקוואי, או ברלינאי, אלא בעיתון-הערב המפא"י החדר. האיש שמוזיגה זו מיוחסת לו: דויד בן-גוריון.

קטטוח

על ביאליק לא היו מעזים

היתה זו שעת הציירים בכסית (8.30 בערב). השיחה בבית-הקפה, המתמלא לחי לנטיין רק בשעות שלאחר צאת, נסבה על בדים וצבעים. פה ושם ישבו סקרנים

